

Værktøjskasse til kønsbudgettering i forbindelse med EU-fondene

EIGE har udviklet en onlineværktøjskasse med henblik på at anvende kønsbudgettering som et værktøj til integration af kønsaspektet i processer i forbindelse med EU-fondene.

Hvem er værktøjskassen beregnet for?

- forvaltningsmyndigheder, der er involveret i EU-fondenes programmering
- bemyndigede organer, der gennemfører EU-fondsprojekter
- ligestillingsorganer
- personale, der arbejder på EU-plan med EU-fonde.

© Chiara Luxardo

Hvad indeholder værktøjskassen?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

De første tre afsnit præsenterer begrebet kønsbudgettering og undersøger dets relevans for EU-fondene. Afsnit 4 indeholder 11 praktiske værktøjer til kønsbudgettering i forbindelse med:

- EU's retsregler
- national/regional programmering og støtte på projektniveau og
- rapportering, overvågning og evaluering.

Hvert værktøj fremhæver god praksis fra EU-medlemsstater og indeholder links til relevante forordninger om EU-fondene som en hjælp til brugerne, så de ved, hvorfor og hvor værktøjet kan anvendes. EIGE's værktøjskasse til kønsbudgettering er tilgængelig på 22 EU-sprog.

Hvorfor en værktøjskasse til kønsbudgettering i forbindelse med EU-fondene?

EU-fondene er blandt EU's vigtigste værktøjer til at mindske kønsbestemte forskelle og uligheder. Ligestilling mellem kønnene er forankret i fondenes retlige og politiske rammer som et afgørende »horizontalt princip«. Dette betyder, at ligestilling mellem kønnene gennemføres på en tværgående måde på tværs af alle politiske målsætninger for EU-fondene.

Kønsbudgettering i forbindelse med EU-fondene ville:

- muliggøre overholdelse af EU's retlige krav

- fremme ansvarlighed, resultatorientering og effektivitet i finansplanlægningen og -forvaltningen af EU-fonde
- øge gennemsigtigheden ved at fremme kvinders og mænds inddragelse i budgetprocesser
- understøtte EU's mål om bæredygtig vækst, beskæftigelse og social samhørighed samt EU-borgernes trivsel og
- fremme ligestilling for kvinder og mænd i al deres forskellighed.

De 11 værktøjer ét for ét:

Værktøj 1

EU-fonde og EU's retsregler for ligestilling mellem kønnene

Dette værktøj skitserer de vigtigste EU-politikker og målsætninger for ligestilling med relevans for EU-fondene. Det tilsigter at hjælpe medlemsstaterne og forvaltningsmyndighederne med at rette deres planlægning og gennemførelse af programmerne under EU-fondene ind efter EU's strategier for ligestilling mellem kønnene og retsregler.

Værktøj 2

Analyse af kønsbestemte uligheder og behov for ligestilling på nationalt og regionalt plan

Værktøjet giver vejledning om, hvordan man kan analysere kønsbestemte uligheder og kvinders og mænds forskellige behov i programmerne under EU-fondene. En ligestillingsanalyse sikrer, at din programmering vil:

- være evidensbaseret
- være af høj kvalitet og effektiv
- fremme ligestilling mellem kønnene og sikre målretning mod underprivilegerede eller ugunstigt stillede kvinder og mænd.

Værktøj 3

Operationel gennemførelse af ligestilling mellem kønnene i politiske målsætninger og specifikke målsætninger/ foranstaltninger

Dette værktøj kan anvendes af medlemsstaterne, når de udarbejder partnerskabsaftaler, samt af forvaltningsmyndighederne på nationalt og regionalt plan, når de udarbejder operationelle programmer, til at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd i al deres forskellighed på tværs af EU.

Værktøj 4

Koordinering mellem EU-fondene med henblik på at fremme balancen mellem arbejdsliv og privatliv

Dette værktøj undersøger, hvordan forskellige fonde kan anvendes koordineret med henblik på at fremme balancen mellem arbejdsliv og privatliv. Det kan anvendes af forvaltningsmyndigheder, der er inddraget i EU-fondenes programmering på nationalt og regionalt plan. Det bør anvendes i forbindelse med udarbejdelse af partnerskabsaftaler til at definere en kombineret anvendelse af fonde på partnerskabsaftaleniveau og i forbindelse med formulering af operationelle programmer for at specificere kombinationerne af fonde på operationelt programniveau.

På EU-plan kan det også anvendes til at følge op på fremskridtene i forbindelse med direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv samt mere generelt finansieringen til kvinders og mænds lige rettigheder og beskæftigelsesmuligheder på arbejdsmarkedet.

Værktøj 5

Partnerskaber og flerniveaustyring — identifikation af relevante partnere, ligestillingseksperternes rolle og overvågningsudvalgenes sammensætning

Dette værktøj kunne anvendes af forvaltningsmyndighederne til at sikre, at:

- relevante aktører, navnlig med ekspertise i ligestillingsspørgsmål, er inddraget i programmerings- og overvågningsprocesserne i EU-fondene og
- alle organisationer, der er involveret i at udforme og gennemføre programmer under EU-fondene, integrerer ligestillingsanalyse i deres praksis.

EU-fondenes partnere styrer programmering og gennemførelse, overvåger programmets performance, godkender udvælgelseskriterier og evalueringsplaner. Deres rolle er at sikre kvaliteten af EU-fondenes processer og tilpasningen til EU's og medlemsstaternes overordnede mål.

Værktøj 6

Udvikling af kvantitative og kvalitative indikatorer for fremme af ligestilling mellem kønnene

Dette værktøj vil hjælpe dig med at:

- definere specifikke kvantitative og kvalitative indikatorer for fremme af ligestilling ved at udvide allerede fastlagte fælles indikatorer for hver af fondene. Derved får medlemsstaterne og EU mulighed for at følge op på fondenes bidrag til ligestilling mellem kønnene og
- rette disse indikatorer ind efter de nationale prioriteter på ligestillingsområdet. Dette vil give medlemsstaterne mulighed for at følge op på fondenes bidrag til specifikke nationale prioriteter på ligestillingsområdet.

Værktøjet kan anvendes af forvaltningsmyndigheder på nationalt og regionalt plan i forbindelse med udarbejdelse af programmer for at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd i al deres forskellighed. Dette værktøj er afgørende for at give ligestillingsorienterede bidrag til den årlige performancegennemgang og relevante oplysninger til brug for overvågningsudvalget samt til midtvejs-evalueringer og efterfølgende evalueringer.

Værktøj 7

Fastlæggelse af ligestillingsorienterede kriterier for udvælgelse af projekter

Dette værktøj kan forvaltningsmyndigheder og overvågningsudvalg anvende til at støtte udformningen af ligestillingsorienterede projekter og fastsætte ligestillingskriterier for udvælgelse af projekter. Dette er afgørende for at sikre, at alle fondsaktiviteter integrerer ligestilling mellem kønnene som et horisontalt princip.

Værktøj 8

Sporing af ressourceallokeringer til ligestilling (gøres tilgængeligt på et senere trin)

Dette værktøj indeholder et system til sporing af udgifter til målsætninger for ligestilling mellem kønnene i forbindelse med programmer under EU-fondene. Det giver oplysninger om finansiering af målsætninger for ligestilling mellem kønnene i forbindelse med programmer under EU-fondene og knytter EU-fondene til EU-politikker og SDG'erne — navnlig SDG indikator 5.c.1 (vedrørende lande med systemer til at registrere og offentliggøre bevillinger til ligestilling mellem kønnene). Værktøjet kunne anvendes af forvaltningsmyndigheder i budgetplanlægningsfasen og i forbindelse med udgiftskontrol- og evalueringsfasen — som led i de årlige gennemførelsesrapporter.

Værktøj 9

Integrering af ligestilling i projekters udformning

Dette værktøj vil hjælpe dig med at omsætte målsætninger og indikatorer for ligestilling i partnerskabsaftaler og operationelle programmer til projektniveau. Det kan anvendes af forvaltningsmyndigheder på nationalt og regionalt plan i projekters planlægnings-, gennemførelses- og overvågningsfase. Forvaltningsmyndighederne kan desuden anvende det til at give vejledning til lokale aktører og projektledere.

Dette værktøj støtter gennemførelsen af krav om ligestillingsorienterede projektudvælgelseskriterier og -procedurer.

Værktøj 10

Integrering af kønsaspektet i processer til evaluering og overvågning

Dette værktøj kan forvaltningsmyndigheder og overvågningsudvalg anvende til at udarbejde en »evalueringsplan«, herunder midtvejsevalueringer og efterfølgende evalueringer.

En evalueringsplan skitserer, hvordan et program vil blive evalueret, herunder vedrørende dets ligestillingsmålsætninger og -indikatorer. Planen omfatter den regelmæssige programevaluering, der har til formål at forbedre gennemførelsens kvalitet og tjene som oplysningsgrundlag for udformningen af programmets næste fase — ved siden af en midtvejsevaluering i 2024 samt efterfølgende evalueringer af hvert program i 2029. Alle evalueringer bør tage hensyn til programmets ligestillingsrelaterede aspekter.

Værktøj 11

Rapportering af udgifter til ressourcer til ligestilling

Dette værktøj indeholder de mest effektive tilgange til at spore udgifter med henblik på ligestilling:

- finansiel ligestillingsrevision af budgettet
- sporing af finansielle tildelinger til fremme af ligestilling (se beskrivelse af værktøj 8)
- ligestillingsfokuseret analyse af konsekvenser af udgifter.

Dette værktøj bør anvendes af forvaltningsmyndigheder i forbindelse med udgiftskontrol- og evalueringsfasen, som led i de årlige gennemførelsesrapporter.

Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder

Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) er EU's videncenter for ligestilling mellem kønnene. EIGE støtter de politiske beslutningstagere og alle relevante institutioner i deres bestræbelser på at opnå ligestilling for alle EU-borgere ved at levere særlig ekspertise og sammenlignelige og pålidelige oplysninger om ligestilling i Europa.

© Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, 2020

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Kontaktoplysninger

<http://eige.europa.eu/>

[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)

twitter.com/eurogender

[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)

<https://www.linkedin.com/company/eige>

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litauen

Den Europæiske Unions
Publikationskontor